
KRÓNIKA

FOLKLÓRKONFERENCIA – November 10-én és 11-én A Magyar Nyelv, Irodalom és Hungarológiai Kutatások Intézetének, valamint a Magyar Tudományos Akadémia Néprajzi Kutatócsoportjának a szervezésében megtartották a IV. jugoszláv–magyar folklór-konferenciát. A hagyomány továbbélésének lehetőségei címmel tartott tanácskozáson Dávid András a rigómezei délszláv epikus néphagyomány magyar vonatkozásairól, Kiss Mária a karácsonyi tuskóégetés interetnikus vonatkozásairól, Beszédes Valéria a vajdasági gabonatórók sajátosságairól, Bordás Attila a feketicsi széldarálóról, Verebélyi Kincső egy torzjai népszokásról, Tripolszky Géza a zentai kocsmákról, Voigt Vilmos a dunántúli boszorkányhiedelmek horvát elemeiről, Penavin Olga a mesegyűjtés mai lehetőségeiről, Paládi-Kovács Attila Udvarszállás folklór- és településtörténetéről, Csorba Béla a temerini Illés-napi hagyományokról, Katona Imre a drávaszögi hagyományos folklórról, Kovács Endre az ötvenévesek jubileumának megünnepléséről Doroszlón, Láncz Irén a csantavéri hiedelemmondákról, Tatárai Zsuzsanna a májusi-pünkösi népszokásokról érkezett, különös tekintettel a jugoszláviai magyar adatokra. Bosnyák István a jugoszláviai magyar népköltészet továbbélési formáiról, Bagó Ferenc a mondókák hangstatisztikai kérdéseiről, Jung Károly pedig Borislav Jankulov elfelejtett délszláv hősdalfordításairól tartott előadást. A kétnapos tanácskozást Jung Károly néprajzkutató szervezte meg.

TANÁCSKOZÁS A CIVIL TÁRSADALOMRÓL – November 21-én a szabadkai Városi Könyvtárban a *Létünk* szekesztőségének szervezésében tudományos tanácskozást ren-

deztek a civil társadalom témájára. A tanácskozás egyúttal folyóiratbemutató is volt, ugyanis a *Létünk* idei 3–4. számát teljes egészében ennek a kérdéskörnek szentelte, Christopher Pierson, Pierre Rosanvallon, Alberto Melucci, Ellen Meiksins Wood, Agh Attila, Václav Havel, Várady Tibor, Nenad Dimitrijević, Losonczi Alpár, Pavel Gantar és Tomaž Mastnak, Pető Iván, Szabó Tibor, valamint Rehák László tanulmányát tette közzé. Az est bevezetőjeként Arokszállási Borza Gyöngyi, a folyóirat szerkesztője Várady Tiborral, Losonczi Alppal, Hódi Sándorral és Rehák Lászlóval beszélgetett a civil társadalom elméleti és aktuális vonatkozásairól. A nagyszámú érdeklődő, jogász, pszichológus, közgazdász részvételével megtartott vitaest során a kérdéskör sokrétű megvilágításba került.

A *Létünk* december 20-án az újvidéki Ifjúsági Tribünön is beszélgetést szervezett a civil társadalomról.

SZARVAS GÁBOR NYELVMŰVELŐ NAPOK – Az idei Szarvas Gábor Nyelvművelő Napok keretében október végén a topolyai Népkönyvtárban megrendezték az általános iskolás diákok nyelvi vetélkedőjét, november elején Adán megkoszorúzták Szarvas Gábor szobrát, valamint tanácskozást tartottak a Forum Könyvkiadó Nyelvművelő Füzetek című könyvsorozatáról, december elején pedig Újvidéken Nyelvi értékeink és gondjaink címmel tudományos tanácskozást tartottak. Az adai beszélgetésen elhangzott az is, hogy „rehabilitálni” kell a nyelvművelő napokat, s jövőre, megalakulásának a huszadik évfordulóján ismét Adán, a nagy nyelvész szülőfalujában kellene

megtartani a Szarvas Gábor Nyelvművelő Napok minden rendezvényét.

JAKOV IGNJATOVIĆ CENTENÁRIUMÁN – Jakov Ignjatović halálának 100. évfordulója alkalmából november folyamán kétnapos tudományos tanácskozást szerveztek a Matica srpskában. A konferencián, amelyen számos hazai és magyarországi nyelvész, irodalmár és irodalomtörténész vett részt, a jeles múlt századi szerző életének és munkásságának számos új vonatkozását fedezték fel és helyezték mai megvilágításba. A tanácskozást a Matica és a Szerb, valamint a Vajdasági Tudományos és Művészeti Akadémia szervezete a Tartományi Tudományügyi Érdekközösség anyagi támogatásával.

JANCSÓ MIKLÓS AZ ÚJVIDÉKI SZÍNHÁZBAN – November folyamán az Újvidéki Színház vendége volt Jancsó Miklós magyarországi rendező. Ebből az alkalomból beszélgetést rendeztek a színház klubjában a színház és a film időszzerű kérdéseiről, valamint bemutatóra került két felújított Tolnai-monodrámára. A Bayer aszpirin Ladik Katalin, a Mamuttemetőt Borbáth Ottilia vitte színre. Mindkét monodrámát Jancsó Miklós rendezte.

JANUÁRBAN TARTJÁK MEG AZ ÍRÓSZÖVETSÉG KÖZGYÜLÉSÉT – A Jugoszláv Írószövetség elnökségének november 24-én megtartott ülésén úgy határoztak, hogy december eleje helyett januárban tartják meg a Jugoszláv Írószövetség évi közgyűlését. A halasztásra azért került sor, mert a szlovén, a horvát, valamint a sokak szerint nem is létező kosovói íróegyesület jelezte, hogy nem kíván részt venni a közgyűlésen, a macedón íróegyesület javaslata pedig az volt, hogy fél év múlva tartsák meg a rendezvényt, amelyen az írószövetség új elnökének megválasztása van napirenden (a Vajdasági Íróegyesület javaslatára Tolnai Ottó személyében), valamint az írószövetség szervezeti kérdései. Az elnökség felhívást intézett minden jugoszláviai íróhoz, hogy nyilatkozzon, függetlenül attól, tagja-e az írószövetségnek, megfelelőnek tartja-e az írószövetség jelenlegi, küldötti alapon történő szerveződési formáját. Ha az írók úgy döntenek, tarthatatlan a jelenlegi írószövetségi felépítés, a szervezetnek új alapokon kell megkezdnie tevékenységét. Az írószövetség elnöksége levelét intézett a Szövetségi Végrehajtó Tanacshoz, melyben kéri, hogy ez az intézmény segítse az írókat a

nemzetközi kapcsolatok felvételében és ápolásában.

FEHÉR FERENC EMLÉKEZETE – Az Újvidéki Rádió, a Magyar Rádió, valamint a TIT Országos Választmánya és Budapesti Irodalmi Szakosztálya 1989. november 16-án Szó és szerep címmel Fehér Ferenc-emlékestet rendezett a budapesti Kossuth Klubban. A költő munkásságát Bori Imre méltatta, a verseket Moór Mariann, Hegedűs D. Géza, Oszter Sándor és Sinkó László tolmácsolta.

A Kossuth Klubban megtartott emlékestre megjelent a Magvető és a Forum Könyvkiadó közös kiadásában Akác és márvány címmel Fehér Ferenc válogatott verseinek a gyűjteménye.

A HAZAI KORTÁRS ZENE OPATIJAI TRIBÜNJE – Mintegy nyolcvan művet mutatnak be az idén az utóbbi két év terméséből a jugoszláviai zeneszerzők 26. opatijai szemléljén. A november 6-a és 9-e között megrendezett találkozó, annak ellenére, hogy anyagok hiján távol maradtak a szimfonikus zenekarok (csupán a zágrábi RTV szimfonikus zenekara lépett fel) és a nagyobb létszámú énekkari együttesek, egyike volt a legsikeresebbeknek. Az értékes művek, a színvonalas előadóművészi produkciók és a résztvevők rendkívül élénk érdeklődése, továbbá a tartalmas kerekasztalviták, a legújabb hazai partitúrákiadványok kiállítása és a hanglemez bemutatók ezúttal is bebizonyították, hogy a Tribün értelmét megkérdőjelező, időnként felmerülő dilemmák tárgytalanok.

A változatos programban a századforduló posztromantizmusától a hatvanas-hetvenes évek avantgardizmusát követő, ma is aktuális időszak posztmodernizmusáig jóformán minden irányzatnak voltak képviselői. Jelen volt a nyolcvanesztendős Bruno Bjelinski, és bemutatkozhattak a legfiatalabbak is, a zeneakadémiák legtehetségesebb növendékei.

A szemlének hivatalosan nincs versenyjellege, de a résztvevők, a szakemberek, zeneszerzők, zenetudósok, kritikusok, előadóművészek, pedagógusok, a rádió és a televízió szerkesztői, zenei rendezői, hangversenyirodák munkatársai, érdeklődéssel várták annak a tíz alkotásnak a listáját, amelyet a jugoszláv rádióhálózat különbizottsága állított össze, ugyanis a JRT munkatársaiból álló zsűri a rádióállomások műsorigényeinek és nemzetközi műsorcseréjük követelményeinek megfelelően választja ki a tribün műsorából a legjobb műveket. A következő szerzeményekre esett a választás: Loj-

ze Lebić *Fauvel '86*, Dejan Despić *Sírfelirat*, Berislav Šipuš *Play zongorára és vonósokra*, Zoran Eric *Talea*, Davorin Kempf *Őt haikudal*, Igor Kuljerić *Concertpiece for Flutes*, Stan-ko Horvat *Quartetto*, Uroš Rojko *Letünt idők lehelete*, Uroš Krek *Canticum resianum* és Vuk Kulenović *A látszat színei* című alkotását.

Jó fogadtatásban részesültek a vajdasági zeneszerzők művei is, Nikola Petin *Korális szimfóniája*, Slavko Šuklar *Cantus ad infinitum*, Miroslav Statkić *Felirat és Post tenebras lux*, valamint Király Ernő *Cantus No. 14* című alkotása. Šuklar művéről elismeréssel nyilatkoztak a ke-rekasztalvita résztvevői is. A fiatal tehetségek koncertjén jól szerepelt az újvidéki zeneakadémia két hallgatója, Zoran Šarbanović és Ne-bojša Živković. A tribün keretében a Vajdasági Zeneszerzők Egyesülete megszervezte Divj-ković, Statkić és Šuklar egy-egy szerzői leme-zének bemutatóját.

A zágrábi RTV szimfonikus zenekarának koncertjén, amely egyben a szemle egyik legsikerültebb rendezvénye volt, átadták a világhírű német fuvolaművésznek, Karl Bernhardt Se-bonnak a *Vjesnik* díját. A Josip Slavenskiről el-nevezett kitüntető elismerést Sebon a jugoszlá-viai kortárs zene népszerűsítésével érdemelte ki. (P. O.)

ZENE DOSITEJ OBRADOVIĆ KORÁ-BAN – Ez volt a témája a zenetudósok, műv-ezettörténészek, teatrológusok október 21-én a Fruška gorai Hopovo kolostorban megtartott tanácskozásanak, amelyet a Vajdasági Közmű-velődési Közösség, a Szerb Matica, a Szerb Tu-dományos Akadémia Zenetudományi Intézete és az Újvidéki Rádió zenei szerkesztősége szervezett meg a Dositej-napok keretében a felvilá-gosodás kori jeles szerb író születésének 250. évfordulója alkalmából. A felolvasott dolgozato-k szerzői Ćedomir Denić, Roksanda Pejović, Danica Petrović, Dušan Mihalek, Đorđe Perić, Katarina Tomašević és Gorica Petrović külön-böző szempontból vizsgálták a XVIII. és XIX. századi szerb zenei és a vele kapcsolatos műve-lődési élet mozzanatait. Foglalkoztak a szerém-ségi kolostorokban gyakorlott egyházi muzsika jellegzetességeivel, a polgári otthonokban köz-kezdvelt, divatos dalok stílusjegyeivel, a szinpa-di zene történetének kezdeti korszakával, az egyházi és világi zene, illetve a szerb zenei ha-gyományok és az európai zenei vívmányok kölcsönhatásával. Szó volt a zenetörténeti munka eredményeiről és fogyatékoságairól és a zenei múlt és jelen összefüggéseiről.

A tartalmas tudományos tanácskozás jó alka-lomnak bizonyult néhány értékes, eddig ismer-tetlen adat feltárására és az egyes tisztázatlan kérdések megvitatására. Már az összejövetelt megnyitó Božidar Kovaček élt az alkalommal, hogy szokványos üdvözlő mondatok helyett közvetlenül a témáról beszéljen. A többi között ismertette egy 1839-ből származó újságcikk tartalmát – feltehetően az első szerb zenekritika nyomára bukkant –, amelyben a cikkíró egy pancsovai színházi előadás kapcsán lelkesen dic-séri a Dositej verseire komponált zenei betéteket. Élénk vitát váltott ki Dušan Mihalek érte-kezése is a karlócai egyházi éneklés első módu-sza és a vajdasági lakodalmas énekek közötti hasonlóságokról.

A tanácskozás legfőbb értéke mégis a zene-történeti és zenetudományi kutatások szüksé-gességének tudatosítása volt, annál inkább, mert a zenei múltról vidékünkön keveset tu-dunk, korántsem jutottunk túl az adatgyűjtés és az első következtetések kezdeti szakaszán. (P. O.)

ELHUNYT DR. VINKO PERČIĆ – No-venber 24-én Szabadkán elhunyt dr. Vinko Perčić orvos, akinek a nevét nemcsak a hálás páciensek őrzik meg, hanem a művelődéstörté-net is. Vinko Perčić szenvedélyes műgyűjtő volt. Érdeklődését nem határolták be korszak-ok és stílusirányzatok, csupán ízlése diktálta kollekciónak a jellegét. A jugoszláv képző-művészek közül olyan alkotók munkáit mond-hatta magáénak, mint Uroš Predić, Ljubo Babi-ć, Zlatko Prica, Petar Omčikus, Vlaho Buko-vac, Milan Konjović stb. A magyar festészet is közel állt hozzá, különösen a századforduló művészetét kedvelte, többek között Egry Jó-zsef, Rippl-Rónai József, Nagy István, Csók István, Munkácsy Mihály, Iványi-Grünwald Béla, Czobél Béla, Kernstok Károly alkotásait találhatjuk meg gyűjteményében, de képei kö-zött vannak Gauguin, Bonnard, Matisse, Léger, Toulouse-Lautrec, Goya, Rembrandt, Vasarely stb. remekművei is. Felbecsülhetetlen értékű képgyűjteményének egy részét Vinko Perčić nemrégiben Zágrábnak adományozta, ahol be-mutatták a tulajdonában levő anyagot, amely állandó otthont kapott, a kiállítás nyitva áll az érdeklődők előtt. A gyűjtemény másik részét, amelyben főként szabadkai vagy a városhoz kötődő festők munkái találhatók meg, Vinko Perčić házával együtt Szabadkának hagyta örö-kül, ahol már folynak az előkészületek a múal-kotások szakszerű elhelyezésére és kiállítására.